

Meghalt Jonas

● **Bécs (MTI)**
A szerdára virradó éjszaka, röviddel éjjel után Bécsben hosszú betegség után 75. életévében elhunyt Franz Jonas osztrák szövetségi elnök. A második osztrák köztársaság negyedik elnöke volt, legutóbb 1971. tavaszán választották meg, újabb hat esztendőre.
Az osztrák kormány — Franz Jonas elhalálozása miatt — szerdától a temetésig, hétfő délig állami gyászt rendelt el Ausztriában. Minden nyilvános rendezvény elmarad, nem tartanak előadást a színházak sem.

● **Budapest (MTI)**
Dr. Franz Jonas elhunyt alkalmából Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki részvétét az elnöki képviselőt elálló dr. Bruno Kreisky szövetségi kancellárnak, és az elhunyt szövetségi elnök özvegyének.

Kölcsönös támadások a Golan-fronton

● **Damaszkusz—Tel Aviv (Reuter, AFP, AP)**
Damaszkuszban szerdán délelőtt katonai közleményt adtak ki a szíriai—izraeli frontvonalon zajló harci cselekményekről. E szerint a szíriai légierő gépei több ízben rajtaütöttek „a megszállt területen levő ellenséges állásokon”. A támadások súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek mind emberéletben, mind katonai berendezésekben. A szíriai repülőgépek sértetlenül tértek vissza támaszpontjukra.

Tel Avivban egy katonai szóvivő közölte, hogy izraeli vadászbombázók szerdán két hullámban támadták a Golan-magaslatokon és a Hermon-hegynél levő szíriai állásokat. A szóvivő állítása szerint az izraeli gépek ép-ségben tértek vissza.

Brandt hazautazott Kairóból

Egy korábban kiadott katonai közlemény szerint izraeli harci gépek megkísérelték bombázni a Hermon-hegy körzetében levő szíriai állásokat. A szíriai légvédelem megghiúsította az akciót, és két izraeli repülőgépet lelőtt.

● **Kairó (Reuter)**
Willy Brandt nyugatnémet kancellár szerdán délelőtt négy napos hivatalos látogatásának befejeztével hazautazott Kairóból.

Indokínai harcok

● **Saigon (AFP)**
Saigoni katonai szóvivők szerint a Thieu-rendszer csapatai Saigon közelében két fronton indítottak offenzívát. A leghevesebb harcok a fővárostól ötven kilométerrel északnyugatra folytak, és négy óra hosszat tartottak. A nyugati tudósításokból kitérünk, hogy e térségben, a főváros és a kambodzsai határ között fekvő Trang Bang környékén saigoni rangeralakulatok provokálták a fegyveres összecsapásokat. Trang Bang körzete már hetek óta élénk katonai tevékenység színhelye.

● **Phnom Penh (Reuter)**
A kambodzsai népi felszabadító erők Phnom Penhtől nem messzire, a Bassac-folyó keleti partján kivetkék Koh Krabei Leu-i előretolt állásából az ellenséget. A bázis elfoglalását háromórás véres ütközet előzte meg, amelyben katasztrofa is sor került. A Lon Nol-féle helyőrség tagjainak mintegy egynegyede életét vesztette, fogságba esett, illetve eltűnt. A népi erők az elmúlt hónapban a Lon Nol-rezsim hat állását foglalták el a Bassac-folyó mentén.

Továbbra is heves harcok folynak a felszabadító erők által körülzárt Long Vek térségében.

Tudományos műszaki információcsere

A tudománypolitikai irányelveknek megfelelően a hazai tudományos kutatómunka többsége a népgazdasági tervek megvalósítását célozza. A szakmánként-ágazatonként változó, megoldásra váró kutatási feladatokhoz a fejlesztési feladatokhoz a felügyeleti szervek nyújtanak anyagi támogatást, s irányítják, összehangolják a kutatóhelyek tevékenységét.

mány rendeletet hozott a kutatási, fejlesztési témák országos nyilvántartásáról.

A július 1-től hatályba lépő rendelet szerint az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ keretében kell a kutatásnyilvántartás működését megszervezni. A műszaki, a természeti, az agrár- és orvostudományban a százezer forintnál nagyobb költséget igénylő kutatási tevékenység jelentik majd be az előírásnak megfelelően az intézmények. A társadalomtudományok területén és az orvostudomány körében, ha anyagilag nem mérhető — az egy kutató évi munkájának legalább felét igénybe vevő téma bejelentése kötelező. Ezek mellett a „tudományok kandidátusa” és a „tudományok doktora” fokozat elnyeréséhez alapul szolgáló értekezések fontosabb adatainak bejelentését is előírja a rendelet.

Csehszlovák—magyar vízügyi tárgyalások

A környezetvédelemmel kapcsolatos, 3 napos nemzetközi vízügyi tanácskozás kezdődött tegnap, szerdán Győrött, amelyen csehszlovák és magyar szakemberek a határvizek tisztaságáról, vízminőségi problémáiról tanácskoznak.

A Duna, az Ipoly, a Sajó és más folyók szennyeződése gyakorta okoz gondot mindkét ország vízügyi szerveinek. A háromnapos tanácskozás során külön figyelmet szentelnek az erős szennyeződések okainak kiderítésére, megvitatják az ideai programot, és összehangolják az 1974-ben végzendő vizsgálatokat. (MTI)

Figyeljünk a zöldségre!

Olcsóbban nem — Intézkedés kell

Elején vagyunk még az évnek, de a zöldségről megint beszélnünk kell. A termelőszövetkezetek területi szövetségének múlt heti közgyűlésén éles párbeszéd hangzott el a termelők és a kereskedelem között.

A termelők panaszát Niesner Ferenc, a tiszaszigeti Búzakalász Tsz elnöke, országgyűlési képviselő mondta el:

— Sokat hallunk mostanában a zöldségről. Az az érzésünk, hiába termelünk mi többet, mindig többet, ha a kereskedelem nem veszi át. Ezen a tavaszon

Röszkén 1 millió csomó retek ment tönkre. Retek után jön a saláta. Jó idő volt tavasszal, sok termelt. De régóta mondjuk, baj van a „terítéssel”. Röszkén tönkrement a retek akkor, amikor az ország másik részén még nem is láttak belőle. Most jó idő volt, most a termelő panaszodik. De a tavaszi primőrök zömét a kertek adják. Ha idén nem fizetődik ki, jövőre nem termelnek. Jövőre majd a kereskedelem panaszodik?

A zöldség- és gyümölcs-felvásárló közös vállalat igazgatója, Regőczy István válaszolt a felszólalásra:

— Ennyi retek még soha nem vásároltunk, mint az idén: 17 millió csomót. Március 21-ig védőárat biztosítottunk. A tavalyi átlagár 1 forint 49 fillér volt, az ideai jóval magasabb: 2 forint 32 fillér. Átlagár ez, a szezon kezdetének magas ára, és a végének a kisebb ára is benne van. Jól járt tehát a termelő mindenképpen. Szerződésen felül 3 millió csomónál többet vetünk át, exportra 13 millió csomót tudtunk vinni. Meg kell mondanom, értékesítési gondjaink voltak: nem tudtunk eladni mindent.

— Salátából is vannak gondjaink. Naponta 140 ezer fejet tudunk külföldre szállítani, a hazai piac százezer fejet vesz át. Igyekezzünk megvenni mindent, de 240 ezer fejt most is raktáron van. És a salátát sokáig nem lehet tartani.

Erre mondja a boltból élő háziasszony: ha olyan sok van, miért nem adják olcsóbban? Erdemes tovább hallgatni Regőczy Istvánt, nagyon fontos, amit mond.

— Az volt a kérésünk, egy forintnál drágábban ne adja a kiskereskedelem a salátát. A mi felvásárlási árunk 80 és 60 fillér között van. Utána néztünk Budapestre, 1 forint 50 fillérnél olcsóbb salátát nem találunk. Az a meggyőződésünk, 1 forintért vagy 1 forint alatti sokkal több salátát el lehet adni, mint 1 forint 50 fillérért. De a kiskereskedelem nem volt hajlandó olcsóbban adni.

Megint egy körben járunk. Tavaly is, tavalyelőtt is arról panaszodtunk, hogy nem vezet jóra, ha a kereskedelem haszna megduplázza a termelőt. A fogyasztó jár rosszul vele. A mostani párbeszédből sokféle következtetést lehet levonni. Az egyik mindenképpen az, hogy a szerződést komolyan kell venni. Annyit termeljen a termelő, amennyire a kereskedelem előre garanciát vállal. De ez sem ilyen egyszerű. Most a kereskedelem csak annyi salátára kötne szerződést, amennyit 1,50-ért el lehet adni, pedig annyi kellene igazság szerint, amennyi 1 forintért elkel. Ami nálunk, az ország déli felén a dömping időszakát jelenti, az az északi ország részben legtöbbször még a szezon kezdete. És Niesner Ferenc legnagyobb panaszra ez volt: baj van a „terítéssel”. Van az országnak olyan része, ahová nem jutott el a retek és a saláta.

Ha tavasszal újra ismétlődtek tavalyi, tavalyelőtti gondjaink, mindenképpen oda kell figyelniük rá. Ha a MÉK a maga kereskedelmi eszközeivel és rábeszélő agítációjával nem tudja elérni, hogy az általa olcsón kínált zöldség olcsón kerüljön a dolgozók asztalára, akkor ehhez a szándékához arra illetékeseknek segítséget kell adniuk. A tavaszi tapasztalatok sürgetik ezt a segítséget.

H. D.

A szövetkezeti döntőbizottságok működéséről

A szövetkezeti tagok, családtagjaik és az alkalmazottak vitás ügyeinek döntő fóruma, a tag és szövetkezet közötti érdekütközést feloldó szerv a szövetkezeti döntőbizottság. Szeged és a szegedi járás termelőszövetkezeiben, szakszövetkezeteiben összesen 305 tagot választottak a döntőbizottságokba, ezek túlnyomó többsége korábban nem vett részt testületi szerv munkájában. Fizikai munkakörben dolgozik a megválasztottak közül 280 tag, szellemi munkakörben 15, adminisztratív dolgozó pedig tíz szövetkezeti tag. Az összetétel önmagában is erősíti a demokráziát, a tulajdonosi jogok gyakorlati érvényesítését.

A szövetkezetek területi szövetsége a közelmúltban áttekintette a döntőbizottságok munkáját. Tájékoztatója során többek között arra kerestek választ, hogy a döntőbizottságok működése megfelelő-e a tagság érdekeinek, képesek-e elátni azokat a feladatokat, amelyek érdekében létrehozták őket; biztosítottak-e a törvényességi előírások; függetlenek-e a vezetőségtől, a termelőszövetkezet minden más szervétől, és külső beavatkozástól; határozataik tükrözik-e a bizottság tagjainak az igazságkeresésre való törekvését. Külön vizsgálták, hogy a döntőbizottságok eddigi működésük során szakmai szempontból milyen színvonalat értek el.

A vizsgálat tapasztalatait röviden így foglalhatnánk össze: az ügyek intézése sok nehézség elé állítja a bizottság tagjait, szakmai képzésük intézményesen nem biztosított. Az a segítség, amelyet a területi szövetség évenként nyújtani tud, eseti jellegű. A gyakorlatban kénytelenek a szövetkezet jogtanácsosára támaszkodni, még akkor is, ha korábban az ügyben a vezetőség vagy valamely vezető megbízása alapján maga a jogász járt el. Ez a megoldás kívülről szemlélve összeférhetetlennek látszik, mindaddig azonban, amíg a bizottsági tagok nagyobb jártasságra szert nem tesznek, más utat követni nehéz.

Meg kell állapítanunk, hogy a döntőbizottsági tagok egy része nem szívesen vesz részt a reá bízott munkában. Tartózkodásukat nem az intézménnyel szembeni ellenállással, hanem azzal magyarázták, hogy közreműködéseik során nem akarnak szembekerülni sem a szövetkezeti tagokkal, sem a vezetőkkel. Népszerűtlen döntéseik miatt többször kedvezőtlen helyzetbe kerülhetnek. Ez a tény arra figyelmeztet bennünket, hogy megfelelő tudatformálással kell segítséget nyújtani.

Előfordul, hogy a döntőbizottságok eljárási szabályokat sértenek, olyan ügyekben is döntenek, amely hatáskörüket meghaladja. Fel kell tölteni az alapvető kötelességükben a törvényességet, melyhez az alapvető szakmai segítségnyújtás a szövetkezetekben dolgozó jogászok feladata.

Tapasztalataink szerint a bizottságok tevékenységét csak azok a szövetkezeti tagok ismerik, akik valamilyen ügy kapcsán panaszt terjesztettek elő, majd tárgyaláson vettek részt. A belső élet, a szövetkezeti demokráziát igénye, a tagság tájékoztatása megköveteli, hogy tevékenységükről évente legalább egy alkalommal a közgyűlésen beszámoljanak. Így a tagság ellenőrizheti a megbízás teljesítését, egyben tájékozódhat a jogok és kötelezettségek érvényesítéséről is.

Összességként megállapíthatjuk, hogy a szövetkezeti döntőbizottságok — bár rövid múltra tekinthetnek vissza — jól szolgálgják a szövetkezeti önkormányzat fejlesztését. Betöltik azt a feladatot, melyet a törvény részükre előír, eredményesen működnek közre a tagok és alkalmazottak vitás ügyeinek intézésében. Külön hangsúlyoznunk kell, hogy élvezik a tagság bizalmát.

Dr. Farkas Miklós jogtanácsos

Szegedi diákok sikere Budapesten

Idén első ízben rendezte meg a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium a Művelődésügyi Minisztériummal közösen az Országos Közlekedési és Postai Tanulmányi Versenyt, amelyen részt vettek a szegedi Beberits Lajos szakközépiskola vasútforgalmi ágazatának tanulói is. A döntőn részt vevő nyolc szegedi tanuló az első tizenöt versenyző között végzett. Kovács Zsuzsanna második, Gyuricza Gyula harmadik, Fazekas Mária a negyedik helyezést érte el. Az iskola tanulói megszerezték még ezenkívül más helyezéseket is. Az első helyezettet 2 ezer, a második és harmadik helyezetteket ezer-ezer forinttal jutalmazták. Az első öt tanuló mentesül a szakmai érettségi alól, és felvételi vizsga nélkül folytathatja tanulmányait szakirányú főiskolán, egyetemen.

Pályaválasztási kiállítás

Holnap, pénteken délután bemutatóval egybekötött előadást tart Szegeden a Magyar Pedagógiai Társaság Csongrád megyei és Szeged városi tagozata, a pályaválasztási pedagógiai kérdéseiről. Előadó: Koczás Imre, a Pályaválasztási Intézet igazgatója. A résztvevők a módszertani központ Deák Ferenc utcai előadótermében gyűlekeznek fél három és három óra között, majd különautóval mennek a pályaválasztási kiállítás színhelyére, a Dorozsmai u. 35. szám alá.